

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Факультет гуманітарної та економічної освіти

Кафедра педагогіки вищої школи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”:

Перший проректор _____

Набока О.Г.

(ПІБ)

«29» червня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
(найменування навчальної дисципліни)**

**підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
(вказати рівень вищої освіти)
спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика)
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-професійною програмою
014.09 Середня освіта (Інформатика)
(назва освітньої програми)
мова навчання українська**

Розробники:

Гарань Н.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «ДДПУ»

Коркішко О.Г., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «ДДПУ»

Коркішко А.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «ДДПУ»

Сипченко О.М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «ДДПУ»

Топольник Я.В., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «ДДПУ»

Фатальчук С.Д., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «ДДПУ»

Рецензенти:

Саяпіна С.А., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «ДДПУ»

Гаврилова Л.Г., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і практики початкової освіти ДВНЗ «ДДПУ»

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «ДДПУ»

Протокол № 10 від «18» травня 2023 р.

Завідувач кафедри Топольник Я.В.
(ПІБ)

Погоджено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика)

Керівник групи забезпечення А.В. Стьопкін
(ПІБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«29» червня 2023 р. протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Обов’язкова	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 2 самостійної роботи здобувача – 4	Лекції	
	16 год.	
	14 год.	
	Самостійна робота	
	60 год.	
Вид контролю: залік		

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія та практика педагогічної освіти» є: формування педагогічної грамотності, як важливої складової професійної культури в питаннях загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти, вищої педагогічної освіти в Україні; системи теоретичних знань і практичних умінь щодо актуалізації історичного досвіду в сучасних умовах модернізації національної освіти, змісту та напрямів державної освітньої політики України, теоретичних, організаційно-процесуальних, методичних засад процесу навчання та виховання, застосування інноваційних технологій у професійній діяльності педагога, розвиток здатності проектувати, реалізовувати, контролювати й оцінювати результати освітнього процесу та педагогічної діяльності відповідно до державних та європейських стандартів.

2. Матриця

компетентностей, програмних результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни «Теорія та практика педагогічної освіти»

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до ОП	Методи навчання	Методи контролю
<p>ІК – Здатність розв’язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти (в системі середньої освіти, фахової передвищої освіти), що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним</p> <p>ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення</p> <p>ЗК 6. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети</p> <p>ЗК 7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати</p> <p>СК 1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності; усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі</p>	<p>РН 1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області</p> <p>РН 4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність</p> <p>РН 5. Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати</p> <p>РН 6. Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження</p> <p>РН 7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у</p>	<p>Поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій:</p> <p><i>словесні методи:</i> лекція (проблемна, з розгляду конкретних ситуацій, лекція-консультація, круглий стіл тощо), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, бесіда, семінар, диспут, дискусія; <i>наочні методи:</i> спостереження, демонстрація, візуалізація, ілюстрація; <i>практичні методи:</i> обробка довідкової інформації, моделювання, аналіз подій, самостійна робота, зокрема з використання інформаційно-</p>	<p>спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне та письмове опитування, практична перевірка, рейтинговий контроль, взаємоконтроль (взаємооцінка), самоконтроль (рефлексія, самооцінка), оцінювання самостійної роботи (презентація, розроблення навчального кейсу, педагогічне есе, мультимедійний творчий проєкт,</p>

<p>СК 2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності; застосовувати інноваційні освітні технології та методики навчання з предметної спеціальності у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях</p> <p>СК 3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя; створювати власний професійний імідж, презентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою</p> <p>СК 4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання</p> <p>СК 5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку</p> <p>СК 6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу; враховувати різноманітність індивідуальних особистостей здобувачів освіти та взаємодіяти з іншими учасниками освітнього процесу на засадах партнерства та підтримки (наставництво, супервізія, інтервізія тощо)</p> <p>СК 7. Здатність забезпечувати функціонування безпечною та інклюзивною освітнього середовища</p> <p>СК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності</p>	<p>професійній діяльності</p> <p>РН 8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя</p> <p>РН 11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу; здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організувати роботу в інклюзивному освітньому середовищі</p> <p>РН 12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища</p> <p>РН 13. Демонструє здатність діяти автономно і в команді</p> <p>РН 14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів</p> <p>РН 15. Здатен критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в Україні в перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах</p>	<p>комунікаційних засобів навчання (робота із друківаними та електронними інформаційними ресурсами, виконання індивідуальних завдань); <i>робота з навчально-методичною літературою</i> (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання доповіді, есе); <i>відеометод</i> у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання: дистанційні, мультимедійні та ін.; <i>активні методи навчання:</i> метод проектів, карта ідей.</p>	<p>реферування наукової літератури, складання міні-гімну «Я-чудо!» або бліц-презентації «Я – педагог»), залік</p>
--	---	---	---

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
		л	пр	лаб	с.р.		л	пр	лаб	с.р.
Тема 1. Сучасної тенденції розвитку педагогічної освіти	14	2	2		10					
Тема 2. Напрями державної освітньої політики України	4	2	2							
Тема 3. Загальні основи педагогіки та педагогіки вищої школи	4	2	2							
Тема 4. Теорія освіти і навчання	12	2			10					
Тема 5. Форми та методи організації освітньої діяльності	28	4	4		20					
Тема 6. Позанавчальна виховна робота в закладі освіти	14	2	2		10					
Тема 7. Мистецтво створення персонального іміджу. Професійний імідж педагога	14	2	2		10					
Усього годин	90	16	14		60					

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Години	
		дфн	зфн
1	Сучасної тенденції розвитку педагогічної освіти	2	
2	Напрями державної освітньої політики України	2	
3	Загальні основи педагогіки та педагогіки вищої школи	2	
4	Теорія освіти і навчання	2	
5	Форми та методи організації освітньої діяльності	4	
6	Позанавчальна виховна робота в закладі освіти	2	
7	Мистецтво створення персонального іміджу. Професійний імідж педагога	2	
	Разом	16	

4.2. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кіл. годин	
		дфн	зфн
1	Синергія взаємодії науки і практики в реформуванні педагогічної освіти	2	
2	Сучасні тенденції та виклики щодо формування освітньої політики України	2	
3	Педагогіка (педагогіка вищої школи) у структурі педагогічних наук. Основні категорії педагогіки вищої школи	2	
4	-	-	
5	Організація освітньої діяльності в закладах загальної середньої, фахової передвищої та вищої освіти	4	
6	Виховний процес у закладі освіти. Діяльність учнівського (студентського) самоврядування.	2	
7	Професійний імідж сучасного педагога	2	
Разом		14	

4.2. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Години	
		дфн	зфн
1	Педагогічна освіта в Україні: історія, теорія і практика	10	
2	-	-	
3	-	-	
4	Дидактичні основи процесу навчання	10	
5	Організація освітньої діяльності учнівської молоді	20	
6	Організація виховної роботи в закладі (загальної середньої, фахової передвищої та вищої) освіти.	10	
7	Професійний імідж фахівців різних галузей. Розробка та застосування стратегій формування іміджу	10	
Разом		60	

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт	для заліків
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

Діагностика результатів навчання включає диференційований та об'єктивний облік результатів освітньої діяльності здобувачів і включає наступні блоки:

- контроль засвоєння теоретичних знань (усне опитування, обговорення проблемних питань, розв'язання ситуаційних завдань, виконання аудиторних та позааудиторних робіт тощо на практичних заняттях);
- контроль самостійної роботи здобувачів (презентація, розроблення навчального кейсу, педагогічне есе, мультимедійний творчий проєкт, реферування наукової літератури, складання міні-гімну «Я-чудо!» або бліц-презентації «Я – педагог»);
- підсумковий контроль: семестровий залік.

7. Рекомендована література

Основна

1. Болотова В. О., Ляшенко Н. О., Агаларова К.А. Іміджологія: текст лекцій для студентів спеціальностей 054 «Соціологія», 061 «Журналістика». Харків: НТУ «ХП», 2021. 150 с.
2. Маляр Л.В., Кухта М.І. Вступ до спеціальності з основами педагогіки: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 34 с. URL: <http://surl.li/gxfpx>
3. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика педагогічної освіти» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання / Уклад.: Гарань Н.С., Коркішко О.Г., Коркішко А.В., Саяпіна С.А., Сипченко О.М., Топольник Я.В., Фатальчук С.Д. Слов'янськ: ДВНЗ «ДДПУ», 2023. 101 с.
4. Немченко С.Г., Крижко І.Ф., Шумілова О.М. та ін. Педагогіка вищої школи: підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів. Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с.
5. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти: навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с.

Допоміжна

1. Антологія текстів з реформування освіти в Україні: програми, концепції, проекти (1991–2017): хрестоматія / НАПН України, ДНПБ України ім.В.О.Сухомлинського / за ред.: О.В.Сухомлинської, Л.Д. Березівської. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. 526 с.

2. Гарань Н., Топольник Я., Сипченко О., Фатальчук С. Питання академічної доброчесності в дослідженнях зарубіжних учених. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр.* Запоріжжя: КПУ, 2021. Вип. 79. Т. 3. С. 135–139.

3. Коркішко О.Г., Коркішко А.В. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Професійний імідж вчителя» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Середня освіта (фізична культура)» спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) денної та заочної форми навчання. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2022. 120 с.

4. Локшина О.І., Дружило А.П., Глушко О.З., Кравченко С.М. Тенденції розвитку шкільної освіти в країнах ЄС, США та Китаї: монографія. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2021. 257 с.

5. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. Київ: Стильна типографія, 2019. 237 с.

6. Ногас Н.І. Державна політика у галузі освіти України: сутність та зміст. Актуальні проблеми правознавства. 2020. Вип. 1. С. 87–95. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprpr_2020_1_16.

7. Пальчевський С.С. Педагогіка: навч. посіб. 3-є вид. Київ: Каравела, 2018. 496 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Закон України «Про вищу освіту» (у редакції № 2834-IX від 13.12.2022) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (у редакції №848-VIII від 16.10.2021 р.) URL: <https://cutt.ly/okZ28R8>
3. Закон України «Про освіту» (у редакції № 2834-IX від 13.12.2022) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page#Text>
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (№463-IX від 16.01.2020, редакція від 24.11.2021) URL: <http://surl.li/eyatk>
5. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» (у редакції №2623-III від 16.01.2016 р.) URL: <https://cutt.ly/MkZ22up>
6. Закон України «Про фахову передвищу освіту» (у редакції № 2471-IX від 28.07.2022) URL: <http://surl.li/matq>
7. Затверджені стандарти вищої освіти. URL: <https://cutt.ly/fkZ2SnO>
8. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL: <http://surl.li/dgpoi>
9. Концепція розвитку педагогічної освіти від 16.07.2018 року №776. URL: <https://cutt.ly/Qk7M9us>
10. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України № 266 від 29 квіт. 2015 р. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1421144886/1424935774/>
11. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки (від 23 лютого 2022 р. № 286-р). URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-vishchoyi-osviti-v-ukrayini-na-20222032-roki-286->
12. Щодо організації освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти з 08 січня 2021 року URL: <https://cutt.ly/jkZMAOM>

9. Посилання на дистанційний курс

дистанційний курс «Теорія та практика педагогічної освіти» (<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2742>)